

**Bucsei II. Rákóczi Ferenc
Általános Iskola
és
Alapfokú Művészeti Iskola
Komplex Tehetséggondozó Program**

A Pedagógiai Program 9. számú melléklete

Készítette: Koczka Istvánné
főigazgató

Érvényes: 2026. szeptember 1.

1. Komplex Tehetséggondozó Program

1.1. A program jogszabályi és pedagógiai háttere

A Bucsa II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola pedagógiai munkájának kiemelt területe a tanulók képességeinek kibontakoztatása, a tehetségek felismerése és fejlesztése.

A tehetséggondozó program az intézmény Pedagógiai Programjának részeként működik, és összhangban áll:

- a köznevelési törvény célkitűzéseivel,
- a Nemzeti Alaptantervvel,
- az esélyegyenlőség biztosításának elvével.

Az intézmény célja olyan támogató pedagógiai környezet kialakítása, amely lehetőséget biztosít a tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatására, különös tekintettel a kiemelkedő képességű tanulókra.

1.2. A tehetséggondozás céljai

A program fő céljai:

- a tehetséges tanulók **korai felismerése**
- a különböző képességterületek **folyamatos fejlesztése**
- a **tanulói motiváció és alkotókedv erősítése**
- a **kreativitás és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése**
- a tanulók felkészítése **tanulmányi, művészeti és sportversenyekre**
- a **hátrányos helyzetű tanulók tehetségének támogatása**
- a tanulók **önálló tanulási és kutatási képességének fejlesztése**

1.3. A tehetségazonosítás folyamata

A tehetséges tanulók azonosítása több szempont alapján történik:

Pedagógiai megfigyelés

- tanórai aktivitás
- kreatív feladatmegoldás
- gyors tanulási ütem

Tanulmányi teljesítmény

- kiemelkedő tantárgyi eredmények
- versenyeken elért eredmények

Mérési eszközök

- kompetenciamérések (5. szintet elérő, vagy fölötté teljesítő tanulók)
- tehetségazonosító felmérések (pl. MATALENT)
- teszt alapú mérés

- kisebb korban tanulói portfolio
- tehetségazonosítás szakértői bizottság által

Egyéb jelzések

- szülői javaslat
- pedagógusi ajánlás
- szakköri teljesítmény

1.4. A tehetséggondozás szervezeti formái

Tanórai keretek

A pedagógusok a tanórákon:

- differenciált feladatokat alkalmaznak
- gazdagító feladatokat adnak
- projektmódszert alkalmaznak
- kutató jellegű feladatokat biztosítanak

Tanórán kívüli keretek

- tehetséggondozó foglalkozások
- szakkörök
- versenyfelkészítések
- projektek
- kiállítások
- bemutatók
- fellépések

1.5. A tehetséggondozás fő területei

Reál terület

- matematika tehetséggondozás
- logikai fejlesztés
- robotika foglalkozások
- természettudományi tehetséggondozás

Versenyek

- matematikai versenyek
- közlekedési versenyek
- logikai játékversenyek
- levelezős versenyek
- tanulmányi versenyek

Humán terület

- magyar nyelv és irodalom

- történelem
- idegen nyelv (angol)

Versenyek

- helyesírási versenyek
- szépkiejtési versenyek
- vers- és prózamondó versenyek
- anyanyelvi versenyek
- anyanyelvi vetélkedők
- idegen nyelvi versenyek
- levelezős versenyek
- tanulmányi versenyek

Művészeti terület

Az intézményben működő művészeti képzés kiemelt szerepet játszik a kreatív tehetségek fejlesztésében.

Heti rendszerességű foglalkozások

Színjáték tanszak

- heti foglalkozások

Képzőművészet tanszak

- festészet műhely
- két csoportban működő foglalkozások

Zenei képzés

- fafúvós tanszak
- szolfézs órák

1.6. A művészeti tehetséggondozás programjai

Színjáték tanszak

- színpadi bemutatók
- színjáték találkozókra való részvétel
- ünnepi műsorok
- vers- és prózamondó versenyek
- szépkiejtési versenyek
- nyílt vizsgaelőadások

Képzőművészet tanszak

- rajzversenyek
- rajzpályázatok

- projektek (meseprojekt)
- illusztrációk
- középiskolai felkészítés
- díszletkészítés
- kiállítások

Zenei képzés

- hangversenyek
- koncertek
- vizsgakoncertek
- online és jelenléti versenyek
- ünnepi műsorok

1.7. Sporttehetségek fejlesztése

Az iskola sportprogramjai lehetőséget biztosítanak a sporttehetségek kibontakoztatására.

Főbb programok

- meghívásos labdarúgó versenyek
- váltóversenyek
- atlétika versenyek
- úszóverseny
- házi bajnokságok
- Bozsik utánpótlás program

1.8. Tehetséggondozó versenyek rendszere

A tanulók az alábbi szinteken vehetnek részt versenyeken:

- iskolai
- területi
- megyei
- országos

A versenyek célja:

- a tanulók motivációjának növelése
- a tehetségek bemutatása
- a továbbtanulás segítése

1.9. A programban részt vevő szakemberek

A tehetséggondozó tevékenységet az alábbi szakemberek végzik:

- szaktanárok
- tanítók
- művészeti oktatók
- osztályfőnökök

- munkaközösség-vezetők
- gyógypedagógus
- gyógytestnevelő
- intézményvezetés

1.10. A program értékelése

A tehetséggondozó program hatékonyságát az intézmény évente értékeli.

Az értékelés szempontjai

- versenyeredmények
- tanulói teljesítmények
- szakkörök látogatottsága
- pedagógusi tapasztalatok
- tanulói motiváció

Az értékelés eredményei alapján az intézmény szükség esetén módosítja a programot.

2. Tehetséggazdagítás az intézményben

2.1. A tehetséggazdagítás fogalma

A tehetséggazdagítás olyan pedagógiai folyamat, amely során a kiemelkedő képességű tanulók számára az iskola **a tantervi követelményeken túlmutató, elmélyült, differenciált és élményalapú tanulási lehetőségeket biztosít.**

Célja nem csupán a tudás mennyiségi bővítése, hanem:

- a **mélyebb megértés kialakítása,**
- az **önálló gondolkodás fejlesztése,**
- a **kreativitás kibontakoztatása,**
- valamint a **belső motiváció erősítése.**

2.2. A tehetséggazdagítás céljai

Az intézmény tehetséggazdagító tevékenységének célja:

- a tanulók **intellektuális kihívások elé állítása,**
- az **egyéni érdeklődési területek kibontakoztatása,**
- a **kutató, felfedező tanulás támogatása,**
- a **magasabb szintű gondolkodási műveletek fejlesztése,**
- a tanulók **önálló tanulási stratégiáinak kialakítása,**
- a **komplex személyiségfejlesztés megvalósítása.**

2.3. A tehetséggazdagítás formái

2.3.1. Tanórai gazdagítás

A pedagógusok a tanórákon:

- differenciált feladatokat adnak
- magasabb szintű gondolkodást igénylő feladatokat alkalmaznak
- nyitott végű problémákat adnak
- projektfeladatokat szerveznek

Példák:

- matematikában többféle megoldási stratégia keresése
- irodalomban kreatív szövegalkotás
- történelemben alternatív eseményértelmezések
- természettudománynál komplex gondolkodás fejlesztése

2.3.2. Tanórán kívüli gazdagítás

- szakkörök (pl. robotika, matematika, nyelvi)
- tehetséggondozó foglalkozások
- versenyfelkészítések
- projektmunkák
- művészetoktatás

2.3.3. Horizontális gazdagítás

A tanulók különböző területeken bővítik tudásukat:

- több tantárgy összekapcsolása
- interdiszciplináris projektek
- komplex problémák vizsgálata

Példa:

- művészeti projekt + irodalom + történelem összekapcsolása

2.3.4. Vertikális gazdagítás

A tananyag mélyebb szintű feldolgozása:

- haladó szintű feladatok
- magasabb évfolyam anyagának bevonása
- egyéni kutatómunka

2.3.5. Művészeti gazdagítás

Az intézmény kiemelten támogatja a művészeti tehetségek fejlesztését.

Formái:

- képzőművészeti projektek (pl. illusztrációk készítése)
- színjátszó foglalkozások
- zenei képzés (furulya, szolfézs)
- kiállítások és fellépések

Fejlesztett területek:

- kreativitás
- önkifejezés
- esztétikai érzék
- előadói készségek

2.3.6. Élményalapú gazdagítás

- versenyeken való részvétel
- fellépések
- kiállítások
- előadások
- projektnapok
- témahetek
- kulturális programok

Ez a forma különösen fontos a motiváció fenntartásában.

2.4. Alkalmazott módszerek

A tehetséggazdagítás során alkalmazott pedagógiai módszerek:

- projekt módszer
- kutatásalapú tanulás
- kooperatív technikák
- problémaalapú tanulás
- kreatív feladatmegoldás
- digitális eszközök használata

2.5. A pedagógus szerepe a tehetséggazdagításban

A pedagógus:

- mentorálja a tanulót
- egyéni fejlesztési utakat alakít ki
- motivál és támogat
- biztosítja a kihívást jelentő tanulási környezetet
- segíti az önálló ismeretszerzést
- felkészít versenyekre

2.6. A tehetséggazdagítás hatása

A tehetséggazdagítás eredményeként:

- nő a tanulók motivációja
- fejlődik a kreativitás
- erősödik az önállóság
- javul a problémamegoldó képesség
- nő a versenyeken való eredményesség

- erősödik az önbizalom

2.7. Intézményi sajátosságok

Az iskola tehetséggazdagító tevékenységének sajátosságai:

- komplex (reál–humán–művészeti–sport) megközelítés
- erős művészeti integráció
- széles versenyrendszer
- inkluzív szemlélet (HH, HHH, SNI tanulók bevonása)
- élményalapú pedagógia

2.8. Összegzés

A tehetséggazdagítás az intézmény tehetséggondozó programjának egyik legfontosabb eleme, amely biztosítja, hogy a tanulók:

- képességeiknek megfelelő kihívásokkal találkozzanak,
- kibontakoztathassák egyéni tehetségüket,
- és sikerélményekhez jussanak tanulmányaik során.

3. A tehetséggondozó program szervezeti működési modellje

A tehetséggondozó program hatékony működését az intézmény szervezeti struktúrája és a pedagógusok együttműködése biztosítja.

3.1. Tehetséggondozó munkacsoport

Az intézményben a tehetséggondozó tevékenység koordinálását egy szakmai együttműködés biztosítja, amelynek tagjai:

- intézményvezető
- intézményvezető-helyettes
- munkaközösség-vezetők
- művészeti tanszakok vezetői
- szaktanárok
- tanítók
- gyógypedagógus
- gyógytestnevelő

Feladataik:

- a tehetséggondozó program tervezése
- az éves tehetséggondozás beépítése az éves munkatervbe
- versenyek és projektek koordinálása
- a tehetséges tanulók nyomon követése
- a program értékelése

3.2. A munkaközösségek szerepe

Alsós munkaközösség

Feladata:

- a tanulók képességeinek folyamatos pedagógiai megfigyelése
- a tehetség korai felismerése és fejlesztése
- alapkészségek fejlesztése (szövegértés, matematikai gondolkodás, tanulási képességek)
- differenciált tanulásszervezés és gazdagító feladatok alkalmazása
- tehetséggondozó foglalkozások és szakkörök szervezése
- versenyekre való felkészítés és részvétel biztosítása
- tanulói motiváció fejlesztése és sikerélmény biztosítása
- együttműködés a felső tagozattal és a szülőkkel

Humán munkaközösség

Feladata:

- anyanyelvi tehetséggondozás
- vers- és prózamondó versenyek szervezése
- helyesírási és nyelvi versenyekre való felkészítés
- idegen nyelvi tehetséggondozás

Reál munkaközösség

Feladata:

- matematika tehetséggondozás
- logikai és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- matematikai versenyek szervezése
- természettudományos érdeklődés fejlesztése

Művészeti tanszakok

Feladata:

- képzőművészeti tehetségek fejlesztése
- színjátzó tehetségek támogatása
- zenei képzés és hangszeres fejlesztés
- művészeti projektek és kiállítások szervezése

3.3. A pedagógusok feladatai

A pedagógusok szerepe a tehetséggondozásban:

- a tehetséges tanulók felismerése
- differenciált feladatok alkalmazása
- versenyfelkészítés
- mentorálás
- tanulók motiválása

3.4. Együttműködés a szülőkkel és külső partnerekkel

Az intézmény együttműködik:

- a szülőkkel
- kulturális intézményekkel
- civil szervezetekkel
- művészeti közösségekkel
- más oktatási intézményekkel
- az iskola külső partnereivel

Az együttműködés célja a tehetséges tanulók fejlődési lehetőségeinek bővítése.

4. A tehetséggondozás indikátorrendszere

A tehetséggondozó program hatékonyságának méréséhez az intézmény indikátorokat határoz meg.

4.1. Tanulói indikátorok

- tehetséggondozó foglalkozásokon részt vevő tanulók száma
- versenyeken részt vevő tanulók száma
- elért helyezések száma
- művészeti fellépéseken szereplő tanulók száma
- kiállításokon szereplő alkotások száma

4.2. Pedagógiai indikátorok

- megtartott tehetséggondozó foglalkozások száma
- versenyfelkészítő órák száma
- szervezett projektek száma
- tanulók egyéni fejlődésének dokumentálása

4.3 Intézményi indikátorok

- szervezett iskolai versenyek száma
- művészeti bemutatók száma
- partnerintézményekkel közös programok száma
- pályázatokon való részvétel

4.4 Eredményességi mutatók

A program sikeressége az alábbiak alapján értékelhető:

- tanulmányi versenyeken elért eredmények
- művészeti versenyeken elért minősítések
- tanulók továbbtanulási eredményei
- tanulói motiváció és aktivitás növekedése

5. Dokumentáció

A tehetséggondozó program megvalósítását az intézmény dokumentálja.

A dokumentáció elemei:

- éves tehetséggondozási programokról készült emlékeztetők
- szakköri naplók
- versenyeredmények nyilvántartása
- kiállítások és fellépések dokumentációja
- beszámolók

6. A program fejlesztése

Az intézmény a tehetséggondozó programot évente felülvizsgálja.

A fejlesztés alapját képezik:

- pedagógusi tapasztalatok
- versenyeredmények
- tanulói visszajelzések
- szülői vélemények, visszajelzések

Az értékelés alapján az intézmény módosítja a programot és a következő tanévre vonatkozó terveket.